

Od
i
Ledeni
Divovi

Nil Gejmen

ilustrovaó
Kris Ridl

Preveo
Draško Roganović

■ Laguna ■

OD ISTOG PISCA:

AMERIČKI BOGOVI

NIKADODIJA

ANANSIJEVI MOMCI

OKEAN NA KRAJU PUTEVJKA

USPAVANA I VRETENO

KNJIGA O GROBLJU

ZVEZDANA PRAŠINA

NORDIJSKA MITOLOGIJA

UPOZORENJE O SADRŽAJU

KORALINA

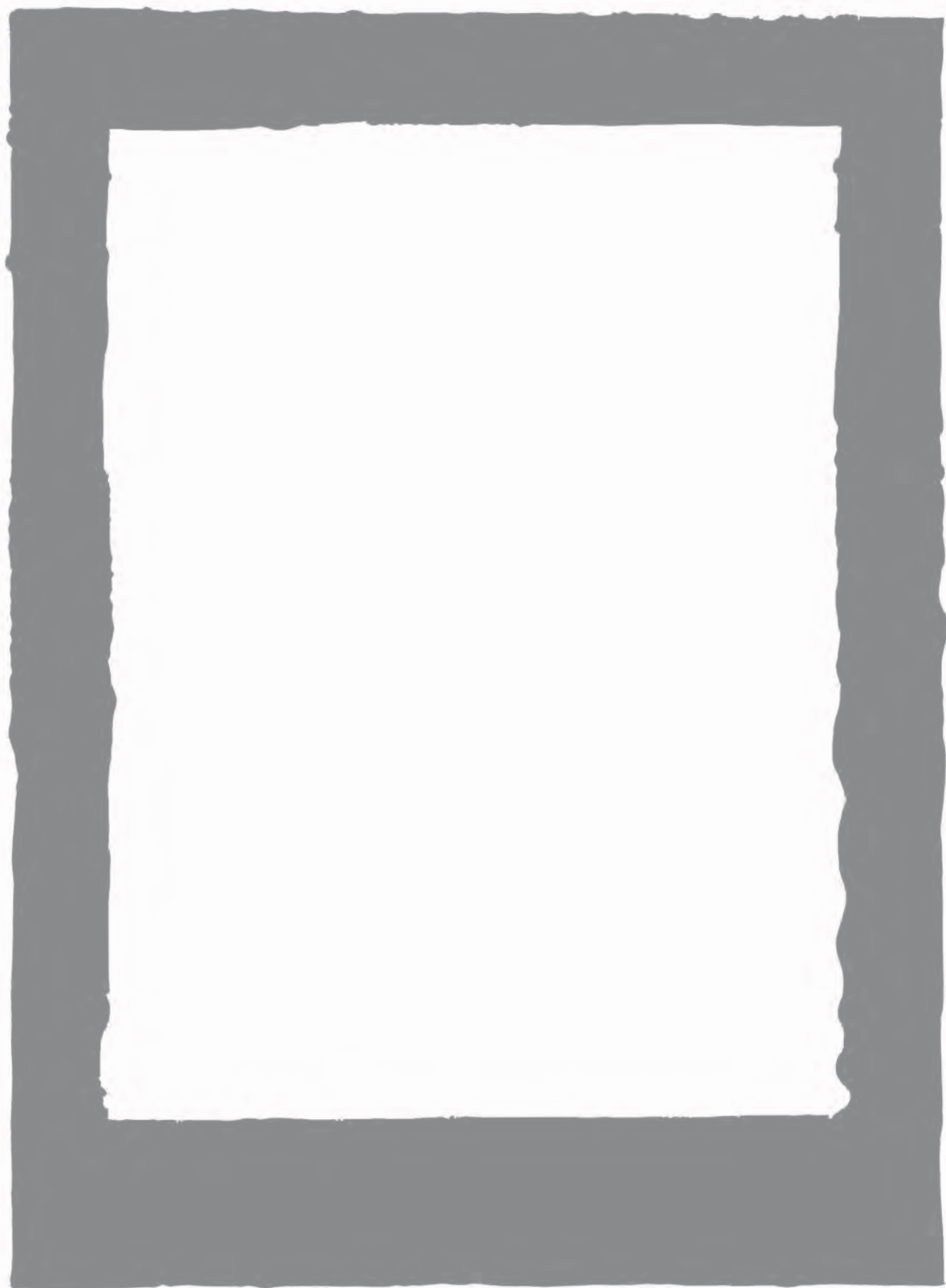
SREĆOM, MLEKO...

DOBRA PREDSKAZANJA (SA *TERIJEM PRAČETOM*)

Za Iselin i Lineu
N. G.

Za Džeka
K. R.

PRVO POGLAVLJE

Od

Bio jedan dečak po imenu Od, a to ni po čemu ne beše odveć čudno niti neuobičajeno, bar ne u to vreme i na tom mestu. „Od“ je značilo *vrh ostrice*, i to beše ime koje je donosilo sreću.

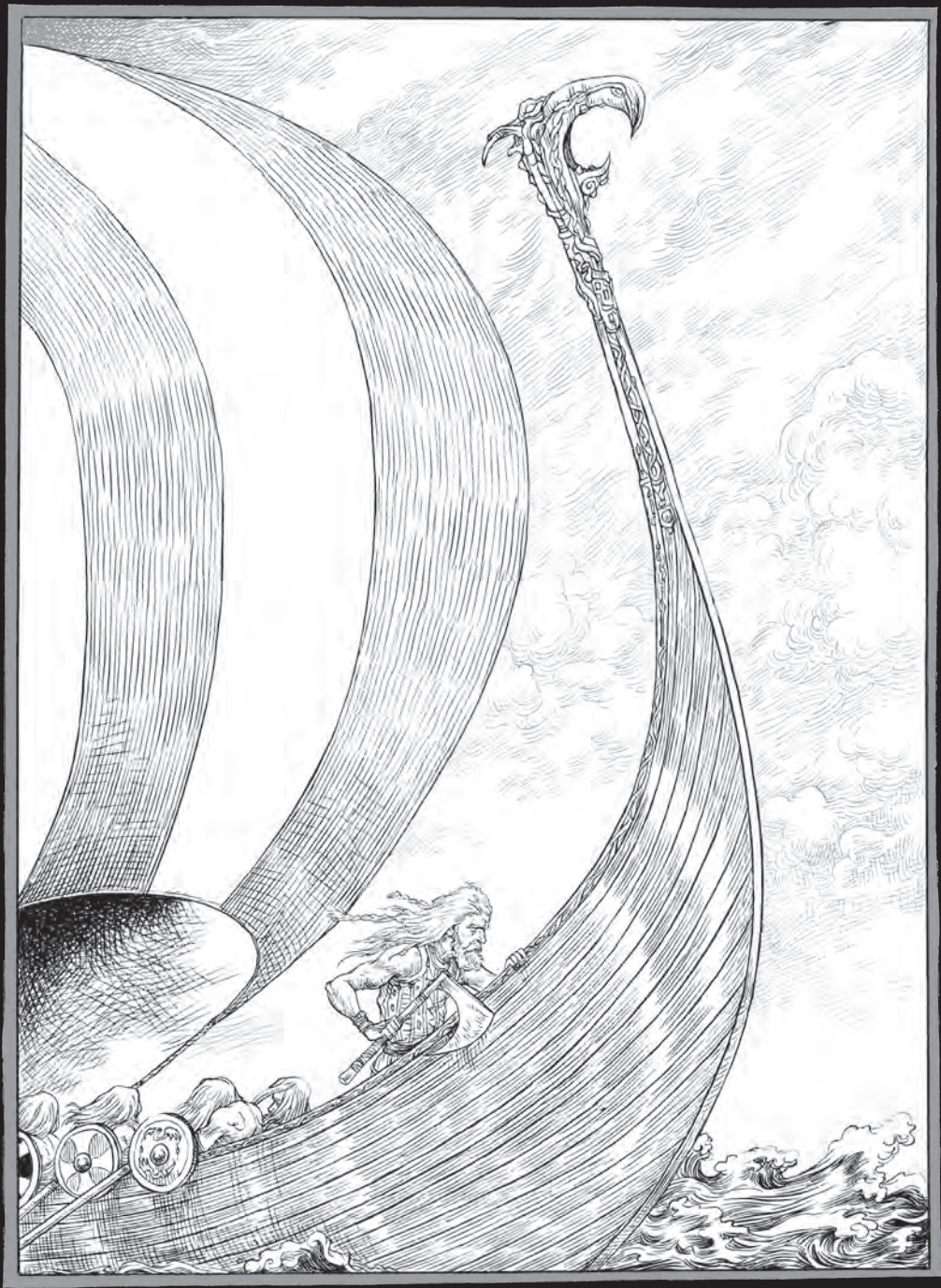
Ali *on* jeste bio odveć čudan. Ili su makar ostali seljani tako mislili. Ali jedno svakako nije bio: nije bio srećne ruke.

Dve godine pre toga otac mu je poginuo prilikom pomorske pljačke, kad je Od imao deset leta. Nije bilo nečuvено da ljudi poginu prilikom pomorskih pljački, ali nije se desilo tako da ga ubije neki Škot, pa da pogine u žaru bitke kao što i dolikuje jednom Vikingu. On je skočio u more ne bi li spasao jednog od malenih zdepastih ponija što su ih, kao tovarne životinje, vodili sa sobom u pljačkaške pohode.

Ponije bi nakrcali svim zlatom, dragocenostima, hranom i oružjem koje bi uspeali da pronađu, pa bi se ovi odvukli nazad do duge lađe. Ti poniji behu najdragocenija i najmarljivija bića na brodu. Nakon što je Olafa Visokog ubio jedan Škot, briga o ponijima je zapala Odovom ocu. A Odov otac nije imao previše iskustva s ponijima, uzevši u obzir da on beše drvoseča i drvorezbar, ali dao je sve od sebe. Dok su plovili nazad, jedan poni se u oluji nadomak Orknija oslobodio te pao u vodu. Odov otac je s užetom uskočio u sivo more, privukao ponija nazad uz lađu, te ga, zajedno s ostalim Vikinzima, izvukao nazad na palubu.

Umro je narednog jutra, od hladnoće, nakvašenosti i vode u plućima.

Kada su se vratili u Norvešku, saopštili su to Odovoj majci, a Odova majka je to saopštila Odu. Od je na to samo slegnuo ramenima. Nije zaplakao, niti je išta rekao.

Niko nije znao šta Od oseća. Niko nije znao šta misli. A u seocetu na obali fjorda, gde su svi znali svačija posla, to beše izluđujuće.

U to doba nije bilo Vikinga s punim radnim vremenom. Svi su imali još po neki posao. Pomorski pohodi behu nešto što su muškarci radili da se razonode, ili da pribave stvari koje nisu mogli da nađu u svom selu. Tako su pribavljali i supruge. Odova majka, koja beše tamnokosa koliko Odov otac beše svetlokos, lađom je dovedena iz Škotske u fjord. Kad je Od bio mali, pevala mu je balade koje je i sama naučila kao devojčica, pre no što joj je Odov otac oteo nož, prebacio je preko ramena i odneo na dugu lađu.

Od se pitao da li joj nedostaje Škotska, ali kad ju je zapitao, rekla je ne, ne zaista, samo su joj nedostajali ljudi koji govore njen jezik. Ona je sada umela da govori jezik Nordijaca, ali sa naglaskom.

Odov otac je majstorski rukovao sekirom. Imao je jednosobnu kolibu koju je od brvana sazdao duboko u šumi iza fjorda, te je imao običaj da ode u šumu i vrati se nekih nedelju dana kasnije, sa ručnim kolicima visoko nakrcanim deblima, spremnim da se isuše i iscepaju, pošto su u tim krajevima od drveta pravili sve što su mogli: drveni klinovi su spajali drvene daske kako bi se sazdale drvene građevine ili drvene lađe. A zimi, kad bi sneg bio previše dubok da se putuje, Odov otac bi sedeo uz ognjište i rezbario, pretvarajući drva u lica, igračke, šolje za piće i činije, dok bi Odova majka šila, kuvala i uvek pevala.

Imala je divan glas.

Od nije razumeo reči pesama koje je pevala, ali prevodila bi mu ih pošto ih otpeva, te bi mu u glavi sve vrvelo od vrsnih plemića što su jahali na silnim atovima, s plemenitim sokolima na zapešćima, dok uz njih uvek trupka neki hrabar lovački pas, i vazda srljali u svakojake nevolje, u borbe s Divovima, da spasu deve i oslobode potlačeni narod od tiranije.

Nakon smrti Odovog oca, njegova majka je pevala sve rede i rede.

Ali Od je nastavio da se osmehuje, što je seljane izluđivalo. Osmehivao se čak i nakon nesrećnog slučaja u kojem je obogaljio desnu nogu.

Bilo je to tri nedelje pošto se duga lađa vratila bez tela njegovog oca. Od je uzeo očevu sekiru za obaranje drva, toliko ogromnu da je jedva mogao i da je podigne, te je odneo u šumu, ubeđen da o seči drva zna sve što se može znati, i rešen da to svoje znanje i primeni.

Moguće je – kako je kasnije priznao majci – da je trebalo da upotrebi manju sekiru i da odabere manje drvo na kojem bi vežbao.

Ipak, ono što je učinio beše zapanjujuće.

Nakon što mu je drvo palo na stopalo, sekirom je iskopao zemlju ispod noge, pa je izvukao, a zatim odsekao granu i od nje napravio štaku na koju će se nasloniti, pošto mu kosti noge behu smrskane. I nekako je došao kući, dovukavši sa sobom očevu tešku sekiru, jer u tim brdima metal beše redak, a do sekira se moglo doći samo trampom ili krađom, te je nije mogao ostaviti da rđa.

Prodoše tako dve godine, a Odova majka se udala za Debelog Elfreda, koji beše dovoljno prijatan kad ne pije, ali je imao već četiri sina i tri kćeri iz prethodnog braka (ženu mu je pogodio grom), te nije imao vremena za obogaljenog posinka, i Od je stoga sve više vremena provodio u velikoj šumi.

Od je voleo proleće, kad bi niz doline potekli vodopadi, a šumsko tlo prekrili cvetovi. Voleo je i leto, kad bi počelo da sazreva šumsko voće, kao i jesen, kad bi bilo lešnika i malecnih jabuka. Odu baš i nije bilo stalo do zime, kada bi seljani provodili što mogu više vremena u seoskoj gozbenoj dvorani, jedući korenasto povrće i usoljeno meso. Zimi bi se muškarci tukli, prdeli, pevali, spavali, budili, pa nanovo tukli, dok bi žene odmahivale glavom, te šile, plele i krpile.

Do marta bi najgori deo zime već prošao. Sneg bi počeo da se topi, reke nabujale, a svet bi se ponovo razbudio i postao sav svoj.

Ali ne i te godine.

Zima se nije dala, poput invalida što odbija da umre. Sivi dan za sivim danom, led je ostajao tvrd, a svet neprijateljski nastrojen i hladan.

A u seocetu ljudi su počeli da idu jedni drugima na živce. Sad su već četiri meseca piljili jedni u druge sa suprotnih krajeva gozbene dvorane. Već je bilo vreme da muškarci pripremaju dugu lađu za plovidbu morem, da žene počnu raščišćavanje zemljišta za setvu. Igre su postale surove. Šale su postale pakosne. A tuče – bolne.

I zato je jednog jutra krajem marta, nekoliko sati pre svitanja, dok je mraz još bio jak a tlo i dalje poput gvožđa, te dok su Debeli Alfred, njegova deca i Odova majka još uvek spavali, Od navukao svoju najdeblju i najtopliju odeću pa ukrao dimom nagaravljenu polutku lososa što beše okačena ispod krovniha greda kuće Debelog Elfreda, kao i mali mangal sa pregršt užarenog ugljevlja iz vatre, a zatim uzeo očevu drugu najbolju sekiru, koju je kožnim remenom svezao za pojas, te odšepao u šumu.

Sneg beše dubok i varljiv, prekriven debelom, sjajnom ledenom korom. I odraslom čoveku s obe zdrave noge bilo bi teško da kroz njega hoda, ali dečaku s jednom zdravom nogom, jednom nimalo zdravom nogom i jednom štakom svako brdo beše poput planine.

Od je prešao preko zaleđenog jezera, što je trebalo da se već pre nekoliko nedelja otopilo, pa zašao duboko u šumu, sve dok nije došao do očeve stare kolibe za seču drva. Činilo se da su dani maltene podjednako kratki kao i usred zime, te iako beše tek rano popodne, dok je on došao do svog odredišta, već se beše smrklo kao da je noć.

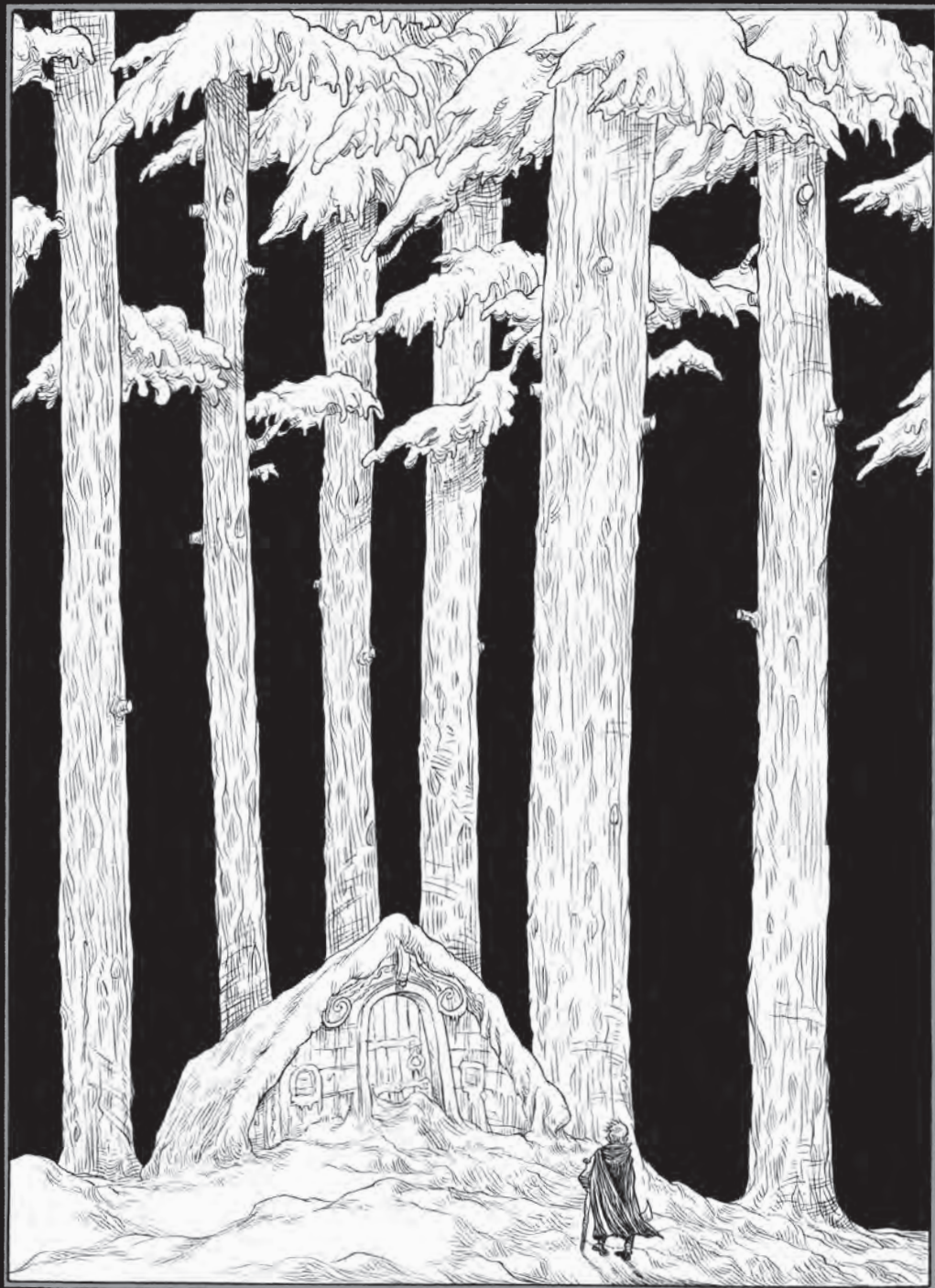
Sneg je blokirao vrata, pa je Od morao da uzme drveni ašov i da ih okopa kako bi mogao da uđe. Dopunio je mangal grančicama za potpalu, a onda ga raspirivao sve dok nije smatrao da je bezbedno da vatru prenese u ognjište, na kojem stare cepanice već behu suve.

Na podu je pronašao komad drveta, neznatno veći od njegove pesnice. Nameravao je da ga baci u vatru, ali je prstima napipao rezbarije na omanjem parčetu drveta, pa ga je zato odložio u stranu, da ga prouči kad se razdani. Sakupio je sneg u neku šerpicu i istopio ga poviše vatre, te je večerao dimljenu ribu i pio vrelu „vodu od bobica“.

Beše ukusno. U uglu su se i dalje nalazila čebad i slamarica, te on zamisli kako ta soba još miriše na njegovog oca i da ga niko ne udara niti ga naziva bogaljem ili idiotom, pa je, pošto je napravio toliko visoku vatru da će goreti i izjutra, prilično srećan otišao na počinak.

DRUGO POGLAVLJE

Lisica, orao i medved

Oda je probudio zvuk nečeg što je spolja grebuckalo po kolibi. Pridigao se na noge, načas se prisetio priča o trolovima i čudovištima, ponadao se da nije posredi medved, a onda otvorio vrata. Napolju se bilo razdanilo, što je značilo da je jutro već poodmaklo, a jedna lisica je prkosno piljila iz snega naviše, u njega.

Njuška joj beše uska, uši načuljene i špicaste, a izraz lica proračunat i prepreden. Kad je videla da je Od posmatra, skočila je uvis, kao da pokušava da se razmeće, zatim je nezatno ustuknula, a onda stala. Bila je narandžastocrvena, poput plamena, te je načinila plesni korak ili dva ka Odu, a zatim se okrenula, pa se onda ponovo osvrnula ka njemu, kao da ga poziva da je sledi.

To je životinja koja ima neki plan, zaključio je Od. A on nije imao plana, izuzev uopštene rešenosti da se nikada više ne vrati u selo. A ne ukaže vam se svaki dan prilika da sledite lisicu.

Stoga je to i učinio.

Kretala se kao plamen, uvek tek malo ispred njega. Kad bi Od usporio, kad bi teren bio isuviše neprohodan, kad bi se dečak umorio, lisica bi onda prosto strpljivo sačekala navrh najbližeg uzvišenja sve dok Od ne bi bio spreman, a zatim bi digla rep, koji bi zatitrao napred kroz sneg.

Od je išao dalje.

Visoko iznad njih kružila je neka ptica. *Soko*, pomisli Od, a zatim ova slete na jedno mrtvo drvo pa on shvati koliko je velika, te uvide da je u pitanju orao. Glava mu beše čudnovato naherena, a Od je bio ubeđen da ga posmatra.